

- **Структурні реформи критично важливі для поліпшення ефективності, прискорення економічного зростання та підвищення доходів і рівня життя**
- **Перелік реформ, необхідних Україні є дуже широким, проте його повне виконання усуне основні регуляторні, інституційні, управлінські та структурні перешкоди на шляху зростання.**
- **Активна інформаційно-комунікаційна робота з громадськістю і справедливий розподіл тягаря реформ украї важливі для підтримки населенням необхідних реформ.**

Чому структурні реформи такі важливі?

Хоча макроекономічна стабільність залишається для України основним викликом, найкращою можливістю досягти стійкого зростання економіки є проведення поглиблених і всеосяжних структурних реформ. Структурні реформи повинні супроводжуватися макроекономічною стабілізацією і мають стимулювати інвестиції, сприяти створенню нових робочих місць, підвищенню доходів і рівня життя на стійкій основі. Завдяки вирішенню регуляторних, інституційних, управлінських та структурних проблем, які становлять найбільші перешкоди для зростання, структурні реформи забезпечать створення середовища, сприятливого для досконалішого розподілу ресурсів і, таким чином, для підвищення ефективності, тобто вищого виходу продукції на одиницю вкладених ресурсів. Коли ефективність зростає, зростають також доходи і рівень життя.

Прогрес України у впровадженні структурних реформ порівняно з деякими іншими країнами (найвище значення показника характеризує найнижчий прогрес у реформах)

Джерело: Світовий банк

Пріоритетні реформи

Тривалий час в Україні зводили з здійсненням структурних реформ, що призвело до низьких темпів економічного зростання впродовж кількох останніх років. Оскільки економічна криза посилюється, нині нагальною економічною вимогою в Україні є надання поштовху зростанню. Це необхідна умова для створення більшої кількості якісних робочих місць, щоб усі українці змогли відчувати позитивні зміни. Але яких конкретних реформ потребує Україна?

- Основоположне значення для стійкого відновлення і зростання мають макроекономічна стабільність і стійкість фінансового сектору.
- Не менш важливим є поліпшення державного управління, що забезпечить підвищення ефективності використання державних ресурсів, зниження рівня корупції, поліпшення якості надаваних послуг і підвищення довіри населення до влади.
- Реформи у житлово-комунальному та енергетичному секторах важливі для підвищення якості послуг водночас із економічно ефективним витрачанням коштів і зменшенням фінансових дисбалансів.
- Тим часом, підвищення якості регулювання є надзвичайно важливим для розвитку приватного підприємництва, створення робочих місць і стійкого економічного зростання.
- У час впровадження реформ дуже важливо зміцнювати і підвищувати адресність систем соціального захисту, щоб забезпечити захист бідних і уразливих груп населення.

Ці реформи мають здійснюватися всі водночас і бути всеосяжними. Світовий банк підтримує ці реформи серією позик на політику розвитку та інвестиційними проектами.

Реформи, яким надає підтримку Світовий банк

Світовий банк працював з Урядом України над підтримкою реформ, що спрямовані на: (i) сприяння ефективному управлінню, прозорості та підзвітності в державному секторі; (ii) зміцнення нормативно-правової бази та зниження витрат на ведення бізнесу; та на (iii) реформування неефективних і несправедливих субсидій у житлово-комунальному секторі із одночасним підвищенням соціального захисту тих, хто цього потребує. Світовий банк також надавав підтримку Уряду у вирішенні проблем банківського сектору шляхом (i) зміцнення операційного, фінансового і регуляторного потенціалу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО), потрібного для виведення з ринку неплатоспроможних банків; (ii) поліпшення платоспроможності банківської системи з допомогою виконання планів

рекапіталізації/реструктуризації банків та забезпечення своєчасного вжиття заходів щодо дотримання законодавства; та (iii) зміцнення правової та інституційної бази для поліпшення стійкості та ефективності банківської системи.

a) Ухвалений 2010 року Закон про державні закупівлі був зіпсований низкою поправок, які розширили кількість винятків із законодавства. Як наслідок, 2013 року конкурсні процедури використовувалися лише для 35 відсотків державних закупівель (у вартісному вираженні), що унеможливило застосування принципу співвідношення ціни і якості та створювало можливості для корупції. Світовий банк, працюючи з усіма зацікавленими сторонами, підтримав внесення змін до законодавства, спрямовані на зменшення можливостей для звільнення від конкурсних процедур, забезпечення використання електронних закупівель, підвищення прозорості процесів закупівель шляхом зниження порогів для застосування законодавства про закупівлі, і публікування інформації про закупівлі.

b) Щоб посилити запобігання корупції Світовий банк підтримує дії щодо створення системи зовнішньої перевірки розкриття фінансової інформації про виборних та вищих державних посадових осіб та щодо посилення підзвітності для тих, хто не в змозі виконати вимог про розкриття фінансової інформації. Ця реформа, як очікується, поліпшить підзвітність посадовців завдяки посиленню громадського контролю та скороченню можливостей для незаконного збагачення.

c) У рамках допомоги приватному сектору Світовий банк підтримав ухвалення законодавства, яке вимагає публікації щомісячних даних про процес повернення ПДВ, включаючи претензії, суми повернених коштів, автоматичні повернення та заборгованості; а також відкликання наказу Міністерства податків і зборів, яким було встановлено цільові завдання щодо додаткових податкових платежів і штрафів за результатами перевірок.

d) За підтримки Світового банку Уряд вніс також зміни до законодавства, які полегшують ведення бізнесу та реєстрацію власності і скорочують кількість дозволів. У дозвільному законодавстві встановлено позитивний перелік необхідних дозволів і скорочено кількість видів діяльності, які вимагають одержання необхідних дозволів (загальну кількість дозволів було скорочено з 143 до 85). Ці зміни, як очікується, забезпечать спрощення дозвільних процедур, у тому числі завдяки поліпшенню внутрішньої координації дій між різними державними органами, які беруть участь у виданні дозволів, що дасть змогу знизити операційні витрати для бізнесу.

e) Світовий банк спільно з державними органами працював над відмовою від можливого використання землі як банківського капіталу (Державний земельний банк), що дало змогу усунути значні спотворення і ризики, пов'язані з управлінням на ринку землі і в банківській системі.

f) Світовий банк підтримав також реформу системи тарифів на газ для побутових споживачів і на послуги централізованого опалення, що має забезпечити покращення надання послуг, знизити фіскальне навантаження і підвищити енергетичну безпеку.

g) Світовий банк надав також підтримку Уряду в посиленні соціального захисту для пом'якшення наслідків підвищення тарифів для малозабезпечених сімей. Нова програма, яка була прийнята і представлена Кабінетом Міністрів, передбачає компенсацію збільшення рахунків за газ і опалення найбільш бідним 30 відсоткам населення.

h) Стосовно стабілізації банківського сектору, Світовий банк підтримав реформи, спрямовані на зміцнення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, що дає змогу забезпечити належну платоспроможність банківської системи за допомогою реалізації конкретних планів рекапіталізації / реструктуризації банків і поліпшити стійкість і ефективність банківської системи у довгостроковій перспективі.

На додаток до цих реформ, Світовий банк спільно з владою України працює над поглибленням реформ у трьох зазначених вище сферах. Основними заходами є, зокрема: внесення змін до закону про трансфертне ціноутворення, розширення контролю за надходженнями до державного бюджету, зміцнення управління державними інвестиціями, спрощення порядку повернення ПДВ, поліпшення якості регулювання, деполітизація встановлення тарифів завдяки наданню регуляторам самостійності, реструктуризація Нафтогазу і зміцнення систем соціального захисту.

Комунікації з громадськістю украї важливі для забезпечення підтримки населення

Світовий досвід показує, що для забезпечення стабільності структурних реформ їх потрібно чітко роз'яснювати громадськості. Надзвичайно важливе значення має обґрунтування реформ, а також зрозуміле пояснення очікуваної від них користі. В цьому контексті важливо, щоб населення сприймало реформи як справедливі. Для забезпечення підтримки реформ їх тягар не повинен лягати в основному на нижні і середні верстви населення, тоді як корупція на вищому рівні залишатиметься незауваженою. У зв'язку з цим сильна система соціального захисту з високим рівнем адресності має допомогти захистити бідні та уразливі групи населення.

Контактна інформація: Ланіма Мурті (LMoorty@worldbank.org), Себастьян Екардт (SEckardt@worldbank.org); та Анастасія Головач (AGolovach@worldbank.org), та Олександр Паньков (APankov@worldbank.org)

(380 44) 490 66 71/2/3 www.worldbank.org.ua